

I neúmyslná chyba může znamenat ztrátu podpory. Zástupce ombudsmana kritizuje změny pravidel pro cizince

17.6.2026 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Vláda v pondělí 25. května schválila bezpečnostní novelu, která zpřísňuje pravidla pro cizince v Česku. Návrh zákona ale neprošel běžným připomínkovým řízením. To kritizuje zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm. Zároveň varuje, že nová pravidla omezí možnost cizinců bránit se u soudu a zavedou tvrdé tresty i za neúmyslné chyby příjemců humanitární dávky.

„Setkáváme se s případy, že úřady chtějí doložit dokumenty, které žádat nemají. Lidé nejsou schopní pokyny úřadů splnit, nebo omylem poskytnou úřadu nesprávné informace. Podle návrhu zákona může cizince podobná chyba připravit o tři měsíce příjmů z humanitární dávky,“ popisuje zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm.

Dále zmiňuje, že podobné opatření obsahuje také zákon o pomoci v hmotné nouzi. Ten ale na rozdíl od bezpečnostní novely dává úřadu práce možnost zohlednit konkrétní situaci lidí a dávky neodebrat. *„Trest neodpovídá závažnosti chyb, kterých se lidé mohou dopustit. Návrh zákona může uvrhnout celé rodiny do tíživé situace. Nedává jim přitom možnost se proti postupu úřadu účinně bránit,“* doplňuje Schorm.

Co je humanitární dávka?

Jde o finanční pomoc pro občany Ukrajiny, kteří utekli před válkou do České republiky.

- Po dobu prvních pěti měsíců je poskytována ve výši životního minima (4 860 v případě jednotlivce).
- Další měsíce: Částka klesá na existenční minimum (3 130 Kč), pokud člověk nepracuje a nemá k tomu vážný důvod.

Více na [webu Ministerstva práce a sociálních věcí](#).

Soudy budou rozhodovat bez jednání

Návrh zákona navíc oslabuje možnost bránit se proti rozhodnutím státu u soudu. Týká se to zejména povolení k zvláštnímu dlouhodobému pobytu nebo podmínek pro změnu zaměstnání u lidí se zaměstnaneckou kartou. Horší pozici budou mít také lidé, kteří čekají na vyhoštění v [zařízeních pro zajištění cizinců](#).

„Pokud lidé v žalobě výslovně nepožádají o soudní jednání, soudy rozhodnou automaticky bez něj. Pro cizince bez přístupu k okamžité právní pomoci to bude obrovský problém,“ upozorňuje Schorm. Připomíná přitom, že stát [zastavil financování právní, psychologické a sociální pomoci](#), kterou cizincům donedávna poskytovaly neziskové organizace.

Zákony bez připomínek zvyšují riziko chyb

Bezpečnostní novela mění hned několik zásadních zákonů - od postavení lidí s dočasnou ochranou, přes podmínky azylu až po trestní zákoník. Přesto neprošla standardním připomínkovým řízením mezi rezorty.

„Meziresortní připomínkové řízení není jen formalita. Vyzývám vládu, aby se při přijímání zákonů vyhýbala zkratkám. Ty sice proces urychlují, zároveň ale zvyšují riziko, že zákony poškodí lidi způsobem, kterému se dalo snadno předejít,“ uzavírá zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm.

https://www.ochrance.cz/aktualne/i_neumyslna_chyba_muze_znamenat_ztratu_podpory-_zastupce_ombudsmana_kritizuje_zmeny_pravidel_pro_cizince